

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

В період з **23 по 31 травня 2023 р.** в Одеському державному екологічному університеті буде проходити **XXII Наукова конференція молодих вчених ОДЕКУ.**

Засідання конференції будуть проводитися **дистанційно**, в Zoom. Час проведення та реквізити доступу до конференції будуть наведені в *Програмі наукової конференції молодих вчених Одеського державного екологічного університету.*

За результатами конференції передбачається видання *Матеріалів XXII наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ* в електронному вигляді з присвоєнням номеру ISBN та розміщення їх на офіційному веб-сайті університету.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬСЯ НАСТУПНІ СЕКЦІЇ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

- Метеорології та кліматології
- Гідрології суші
- Агromетeорології та агроeкології
- Океанології та морського природокористування
- Екології та охорони довкілля
- Гідроекології та водних досліджень
- Водних біоресурсів та аквакультури
- Економіки природокористування
- Екологічного права і контролю
- Публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності
- Вищої та прикладної математики
- Інформаційних технологій
- Автоматизованих систем моніторингу навколишнього середовища та інформатики
- Фізики та технологій захисту довкілля
- Соціально-гуманітарних наук
- Військової підготовки

УМОВИ УЧАСТІ:

1. Вік учасника: до 35 років
2. Мова: українська, англійська
3. Оргвнесок: немає
4. Форма участі: дистанційна

ВАЖЛИВІ ДАТИ:

1. До 16 травня 2023 р. (включно) - надати пропозиції щодо участі молодих вчених університету (магістрів, аспірантів, науково-педагогічних працівників) відділу наукової роботи студентів для складання програми конференції (в електронному вигляді на Uliya91.91@gmail.com). Виконавці - відповідальні за НДРС на кафедрах університету.
2. До 03 червня 2023 р. надати відділу наукової роботи студентів звіти про роботу секцій з переліком заслуханих доповідей молодих вчених та рекомендаціями до друку їх тез, а також надіслати на електронну адресу начальника відділу НРС (Uliya91.91@gmail.com) макетовані тези доповідей молодих вчених університету для формування Матеріалів ХХІІ наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ. Виконавці - відповідальні за НДРС на кафедрах університету.
3. До 17 червня 2023 року. (включно) - оприлюднення Матеріалів ХХІІ наукової конференції молодих вчених на офіційному веб-сайті ОДЕКУ. Виконавець - відділ наукової роботи студентів ОДЕКУ.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕЗ:

Обсяг тез – одна або дві повні сторінки; шрифт *Times New Roman*, 14 пт, поля 2,5 см; міжрядковий інтервал *одинарний*. **Тези** надаються за формою, аналогічною представленій нижче.

Султан Ю.С., маг. гр. МЗМ-19
Науковий керівник: Самаргей-Чумаченко А.Б., канд. геогр. наук, доц.
Кафедра Метeorології та кліматології
Одеський державний екологічний університет

СИНОПТИЧНІ УМОВИ ВИНИКНЕННЯ СИЛЬНИХ ТА НАДЗВИЧАЙНИХ ОПАДІВ НА СТ. ОДЕСА-ГМО

Кількість та тривалість опадів значно впливають на всі сфери життєдіяльності людини та економіки країни. Сильний дощ може вивати повінь, затоплення посівів і спричинити величезний збиток сільському господарству. Об'єкт дослідження: сильні опади на ст. Одеса-ГМО.

Значень вологості із врахуванням інтенсивності явища, приведені в [1], слід дотримуватися при консультації споживачів прогнозів про фактичну і очікувану погоду.

У період 2010-2019 рр. кількість випадків, коли інтенсивність опадів досягла критерію СМЯ ІІ, було зафіксовано лише 6 разів, а СМЯ ІІІ – одного разу – 20 вересня 2016 р. Опади з інтенсивністю більше 35 мм/12 год. утворювалися над Одесою не щорічно та взагалі не спостерігалися у період 2010-2013 рр., а також у 2015 та 2017 рр. Роком з максимальною кількістю сильних опадів виявився 2016 р., коли вони були одного разу влітку та тричі восени, наприкінці теплої періоду.

Згідно [2] найбільш інтенсивні опади утворюються на території України у тепле півріччя, у період 2010-2019 рр. лише одного разу (18.01.2018 р.) сильні опади у вигляді дощу (51 мм/12 год.) виникли внаслідок при пересуванні глибокого південного циклону ($P_{min}=985$ гПа) з Балканського півострова на узбережжя Чорного моря. За винятком цього випадку сильні опади завжди супроводжувалися грозою.

Найінтенсивні опади спостерігалися 20 вересня 2016 р., коли погоду міста Одеса зумовлювала улоговина хвилювального циклону. В період з 21 год. 19 вересня до 9 год. 20 вересня у м. Одеса випало 85 мм опадів і досягнуто критерію СМЯ ІІІ. Спостерігалися грози, погіршення видимості в дощі 800-900 м, посилення північно-східного вітру 15-20 м/с. Ця доба над ЄТР розташовувалася висотна улоговина, яка повністю охопила всю територію України (рис. 1), на АТ-500 навколо центру циклону спостерігалася 5 замкнутих ізогіс, а на АТ-850 їх було лише дві.

Типізація циркуляційних процесів Б.Л. Дєрзєвського [3], може бути корисною в цілях середньострокового і довгострокового прогнозування погоди. Можна припустити зв'язок типів ЕЦМ з умовами придатними для формування сильних та надзвичайних опадів.

Всі випадки сильних опадів на ст. Одеса-ГМО виникали лише за умов меридіональної циркуляції, а найчастіше вони утворювалися при встановленні та збереженні ЕЦМ 126є (12-13 жовтня 2016 р.). Тип 12 ЕЦМ утворюється протягом року, але частіше у період переходу від холодного півріччя до

теплого, коли арктичний антициклон досягає найбільшої потужності, а у південних широтах підстильна поверхня вже досить тепла, що сприяє циклогенезу.

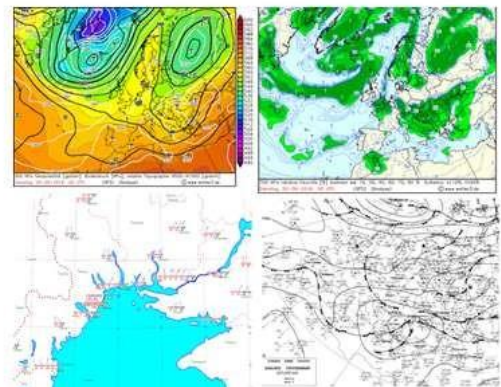

Рисунок 1 – Приземний аналіз, АТ-850, АТ-500, карта штормового оповіщення 20.09.2016 р., 00 UTC

Особливістю ЕЦМ 126є (рис. 1) є формування меридіональної смуги підвищеного тиску над Атлантикою за рахунок розширення у північному напрямку гребеня Азорського антициклону та його посилення арктичними вторгненнями.

Список використаної літератури

1. Настава з оперативного гідрометерологічного забезпечення та обслуговування галузей національної економіки. - Керівний документ УкрГМЦ, 2019. КД 82.4.1.01-06. 37 с.
2. Клімат України / Під ред. В.М. Літвінського, В.А. Дячука, В.М. Бабіченко. Київ: Виш-во Равського, 2003. 343 с.
3. Календар послідовної зміни ЕЦМ за періодом [Електронний ресурс]. <http://atmospheric-circulation.ru> (дата звернення 7.05.20р.).